

แนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
Guidelines for Developing Internal Quality Assurance
Administration of School Administrators under the Satun
Primary Educational Service Area Office

^{1*}ฮาบี๊ะ นาฮูดา Habeebah Nahuda

^{2**}ศัจฉนันท์ แก้ววงศ์ศรี Sajanun kheowvongsri

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

*First author, e-mail: habeebah.nah028@hu.ac.th

**Corresponding author, e-mail: sajanun@hu.ac.th

Received June 6, 2026; Revised June 16, 2026; Accepted: September 13, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและ (2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รูปแบบการวิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,673 คน จาก 142 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.974 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลในลักษณะความเรียง ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2. แนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารควรจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับนโยบายและบริบทของสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบอย่างชัดเจน 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้บริหารควรกำหนดให้มีการรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์และรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้บริหารควรกำหนดให้ครูผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลและหลักฐานจากระบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และนำผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินงาน

คำสำคัญ: การบริหาร; การประกันคุณภาพภายใน; แนวทางพัฒนา

Abstract

The objectives of this research article were (1) to examine the level of internal quality assurance management in educational institutions as practiced by administrators, and (2) to identify guidelines for developing internal quality assurance management in schools of administrators. This study employed a mixed methods research design. The population consisted of 1,673 teachers from 142 schools under the Satun Primary Educational Service Area Office during the 2025 academic year. The sample consisted of 313 participants, determined using the Krejcie and Morgan sample size table and selected through stratified random sampling based on school size. The research instruments included a questionnaire and a semi-structured interview form. The reliability coefficient of the questionnaire was 0.974. Quantitative data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation. In addition, interviews were conducted with three representative school administrators. Qualitative data were analyzed using a descriptive narrative summary approach. The findings showed that: 1. the overall level of internal quality assurance management in schools of administrators, as well as each aspect, was rated at a high level. The implementation of the educational management development plan had the highest mean score. 2 . Regarding guidelines for developing internal quality assurance

management in educational institutions, it was found that: 1) concerning the establishment of educational standards for the institution, administrators should encourage teachers and stakeholders to participate in a genuine manner; 2) Regarding the formulation of an educational management development plan focused on quality in accordance with educational standards, administrators should develop an educational management development plan and an annual action plan that align with the policies and context of the educational institution; 3) Regarding the implementation of the educational management development plan, administrators should encourage teachers and staff to carry out the action plan systematically; 4) Regarding the evaluation and monitoring of educational quality within the institution, administrators should appoint a committee with clearly defined responsibilities; 5) Regarding the monitoring of performance aimed at developing the educational institution to meet quality standards, administrators should mandate the systematic collection of empirical evidence and the reporting of performance results; 6) Regarding the preparation of the self-assessment report, administrators should require the responsible teachers to gather data and evidence from the database system to compile the report and subsequently utilize the assessment findings to improve operations.

Keywords: Administration; Internal Quality Assurance; Development Guidelines

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเมือง ส่งผลให้สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับระบบการบริหารจัดการให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และความยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคมอย่างเหมาะสม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวต้องอาศัยระบบที่ชัดเจน เป็นระบบ และตรวจสอบได้ โดยการประกันคุณภาพภายในถือเป็นกลไกสำคัญในการกำกับ ติดตาม และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2562) ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 22 เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการพัฒนาตามศักยภาพอย่างเต็มที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)ซึ่งการจะบรรลุหลักการดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มี

คุณภาพและมีมาตรฐาน โดยเฉพาะระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาดำเนินการด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2564) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ดำเนินการตามวงจรคุณภาพ PDCA ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลลัพธ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ขณะที่บุญทัน ดอกไธสง (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ อันเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จของระบบทั้งนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2564) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการบริหารบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ตามแนวคิดการจัดการคุณภาพสมัยใหม่ โดยการศึกษาที่ยึดกรอบแนวคิดตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐาน การจัดทำแผนพัฒนา การดำเนินงานตามแผน การประเมินและตรวจสอบ การติดตามผล และการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครมีผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนปีการศึกษา 2566-2567 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกระดับ ทั้ง RT, NT และ O-NET โดยมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านภาษาไทยและคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร, 2566) ด้านการอ่านพบว่าคะแนนเฉลี่ยลดลงจากร้อยละ 70.86 เหลือ 64.21 สะท้อนถึงความถดถอยของทักษะการอ่านและความเข้าใจภาษา ขณะที่ผล NT ต่ำกว่าระดับประเทศและมีช่องว่างคะแนนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ส่วนผล O-NET ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ภาพรวมสะท้อนถึงความท้าทายของการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และความหลากหลายทางภาษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาเชิงระบบ โดยใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เป็นฐานในการยกระดับทักษะผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนในบริบทจังหวัดสกล

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาผลการศึกษาค้นคว้าจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร ครู นักวิชาการ และหน่วยงานทางการศึกษา ในการนำไปบูรณาการวางแผน

และพัฒนากิจการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในพื้นที่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. **พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย** โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ปีการศึกษา 2568 จำนวน 142 โรงเรียน

2. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** มีดังนี้ 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด สพป. สตูล ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,673 คน จาก 142 โรงเรียน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามหลักเกณฑ์ของตารางของเครซี่และมอร์แกน (สุวิมล ติรภานันท์, 2555) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละชั้นภูมิ

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 2 แบบ โดยช่วงที่ 1 ใช้ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล เป็นแบบสำรวจรายการ มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล มี 6 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7 ข้อ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 9 ข้อ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 7 ข้อ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 7 ข้อ การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน 10 ข้อ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 6 ข้อ รวม 46 ข้อ และช่วงที่ 2 ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่ง

โครงสร้าง เกี่ยวกับการหาแนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล

4. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้สัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการศึกษาและการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยคัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (IQA AWARD) ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งสะท้อนถึงการมีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ ผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ว่าที่ ร.ต.พิเชฐ ทองนาวา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไร่ (รางวัลระดับยอดเยี่ยม ประเภทสถานศึกษาขนาดเล็ก) นางฮานันะ ยิปันจ่อ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านควนไต่ทะเลง (รางวัลระดับยอดเยี่ยม ประเภทสถานศึกษาขนาดกลาง) และนายโอหุ หมดชุดชู ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตำมะลังใต้ (รางวัลระดับดีเด่น ประเภทสถานศึกษาขนาดกลาง)

5. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยแบบสอบถามสร้างจากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และพัฒนาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุม 6 ด้านของการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974 ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงสำหรับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยพัฒนาจากการศึกษาเอกสารและผลการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประเด็นคำถามพัฒนาจากผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับคะแนนต่ำที่สุดในแต่ละด้าน มุ่งเน้นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับสภาพปัญหาในบริบทของสถานศึกษาเพื่อกำหนดประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกให้ครอบคลุม 6 ด้านของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลกับผู้ให้สัมภาษณ์

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 วิธี ได้แก่ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอหนังสืออนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากครูในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน โดยส่งแบบสอบถามในรูปแบบ QR Code ผ่านระบบสื่อสารของสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้รับมาตรวจสอบความครบถ้วนก่อนวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 3 คน โดยดำเนินการนัดหมายและสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนด พร้อมบันทึกข้อมูลด้วยการจดบันทึกและบันทึกเสียง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

7. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยความถี่และร้อยละ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมแปลผลตามเกณฑ์ระดับความคิดเห็น 5 ระดับ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยการถอดความ จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็น และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและสรุปผลในลักษณะความเรียง

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาระดับการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=313)

การบริหารประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.28	0.54	มาก
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.29	0.44	มาก
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.33	0.43	มาก
ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.31	0.54	มาก
ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน	4.30	0.54	มาก
ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.28	0.53	มาก
รวม	4.30	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามลำดับแรก ได้แก่ ด้าน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.31$) และ ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ($\bar{x} = 4.30$) ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม การมีส่วนร่วมของครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดมาตรฐาน การศึกษา ควรพัฒนาช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลายและยืดหยุ่น แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบ อย่างชัดเจน สื่อสารเผยแพร่มาตรฐานให้ทั่วถึง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้อง กับนโยบายและบริบทของสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม และ ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน พร้อมทั้งสื่อสารสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากร และส่งเสริมให้ครูนำ แผนไปบูรณาการสู่การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบ และบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม ให้ครูและบุคลากรดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดปฏิทินการดำเนินงานที่ ชัดเจน ใช้กระบวนการ PDCA ควบคู่กับการนิเทศติดตามและกิจกรรม PLC อย่างต่อเนื่อง มีระบบ จัดเก็บข้อมูลและหลักฐานในรูปแบบดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน พร้อมทั้งกระจายภาระงาน ลด ความซ้ำซ้อน บูรณาการงานประกันคุณภาพกับการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาความรู้ความเข้าใจของ ครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถาน ศึกษาควรกำหนดระบบการประเมินคุณภาพภายในโดยแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ครูรวบรวมข้อมูลและหลักฐานอย่างต่อเนื่อง มีการตรวจสอบและทบทวนข้อมูลร่วมกันเป็น ระยะ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของ สถานศึกษาในรอบต่อไป

5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้มีการรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์และรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ติดตามและวิเคราะห์ผลจากข้อมูลเป็นระยะ และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในรอบต่อไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลและหลักฐานจากระบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำรายงาน SAR และนำผลการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดแนวทางหรือโครงการในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการ PDCA

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และการประกันคุณภาพการศึกษาถูกกำหนดเป็นภารกิจหลักตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่งผลให้ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการคุณภาพในทุกมิติ รวมทั้งมีการนำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มองว่าการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการเชิงระบบที่ใช้ผลการประเมินเป็นฐานในการพัฒนา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2563; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ตลอดจนสอดคล้องกับแนวคิดของ Deming ที่เน้นการดำเนินงานตามวงจร PDCA (Deming, 1986) และแนวคิดของสมาน อัสวภูมิ ที่เน้นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สมาน อัสวภูมิ, 2561) เมื่อพิจารณารายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติและบริบทของสถานศึกษา พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสมาน อัสวภูมิ และผลการวิจัยของมัทธนิศา ดอนดง ที่พบว่า การกำหนดมาตรฐานอย่างเป็นระบบและการมีส่วนร่วมของ

ผู้เกี่ยวข้องช่วยให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในประสบความสำเร็จ (สมาน อัสวภูมิ, 2561; มัธยมนิศาตร์ ดอนตง, 2564)

2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารในการเชื่อมโยงมาตรฐานสู่การวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมาน อัสวภูมิ ที่พบว่าการวางแผนที่มีคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา (สมาน อัสวภูมิ, 2561)

3) ด้านการดำเนินงานตามแผน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน ใช้กระบวนการ PDCA และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธงชัย สันติวงษ์ และงานวิจัยของสุภารัตน์ สิทธิ ที่พบว่าการดำเนินงานที่มีระบบและการมีส่วนร่วมช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธงชัย สันติวงษ์, 2560; สุภารัตน์ สิทธิ, 2566)

4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการกำหนดกระบวนการประเมินที่ชัดเจน มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ รวมทั้งนำผลการประเมินไปใช้พัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่เน้นการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยที่ชี้ว่าการประเมินที่มีระบบช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2561)

5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีระบบติดตามที่ชัดเจน มีการกำหนดตัวชี้วัด การรวบรวมข้อมูล และการสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรัตนะ บัวสนธ์ ที่ชี้ว่าการติดตามผลเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (รัตนะ บัวสนธ์, 2556)

6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน และนำผลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาในปีถัดไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจิตร ศรีสอ้าน ที่มองว่า SAR เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยที่เน้นการมีส่วนร่วมและการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนา (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2559)

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การบริหารการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลต้องอาศัยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ครอบคลุมการกำหนดมาตรฐาน การจัดทำแผนพัฒนา การดำเนินงานตามแผน การประเมินและตรวจสอบคุณภาพ การติดตามผล และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามี

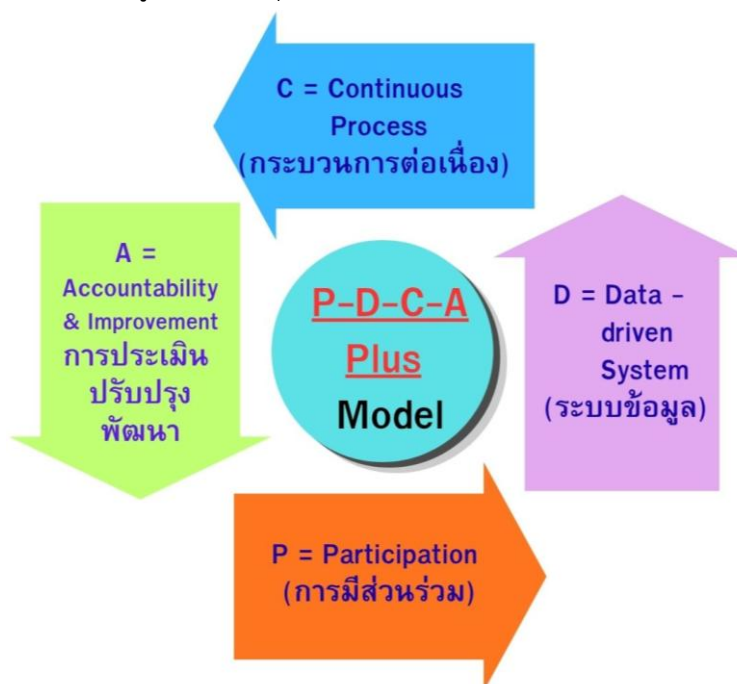
การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในครบทุกองค์ประกอบและอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่งผลให้การบริหารการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ใช้ข้อมูลบริบทและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของสมาน อัครภูมิ ที่เน้นการกำหนดมาตรฐานโดยยึดบริบทและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (สมาน อัครภูมิ, 2561) และกฤตพร แก้วตา ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (กฤตพร แก้วตา, 2565) ด้านการดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารควรส่งเสริมการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามวงจร PDCA กำหนดปฏิทินงานที่ชัดเจน ใช้กระบวนการ PLC และการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและบูรณาการงานประกันคุณภาพเข้ากับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Deming ที่เสนอวงจร PDCA เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Deming, 1986) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Rahminawati & Supriyadi พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากร การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และการสร้างความเข้าใจให้ครูเห็นว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของงานประจำ (Rahminawati & Supriyadi, 2023) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ควรมีการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและวางแผนพัฒนาในปีถัดไป สะท้อนว่า SAR เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Deming ที่เน้นการนำผลการตรวจสอบไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา (Deming, 1986) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤตพร แก้วตา ที่ชี้ว่าการนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบประกันคุณภาพเกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (กฤตพร แก้วตา, 2565) จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล จำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การดำเนินงานตามวงจร PDCA การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ และการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารควรมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วม การดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการใช้ผลการประเมินตนเองเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล พบว่า แม้การดำเนินงานโดยรวมจะอยู่ในระดับมากและเป็นไปตามกรอบแนวคิดของการบริหารคุณภาพ แต่ในทางปฏิบัติยังมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งไม่ได้ปรากฏอย่างชัดเจนในกรอบแนวคิดเดิม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากร ระบบข้อมูลสารสนเทศ การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่จากผลการวิจัย โดยขยายกรอบแนวคิดเดิมของ PDCA ให้ครอบคลุมมิติการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในปัจจุบัน จนเกิดเป็นแนวคิดเชิงบูรณาการที่เรียกว่า “P-D-C-A Plus Model” ซึ่งเป็นโมเดลที่อธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 “P-D-C-A Plus Model”

จากภาพอธิบายได้ว่า โมเดล P-D-C-A Plus เป็นรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาขึ้นจากผลการวิจัย ซึ่งเน้นการบูรณาการการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Participation) การใช้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นฐานในการตัดสินใจ (Data-driven) และการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ (Continuous Process: PDCA) โดยเชื่อมโยงกับกระบวนการประเมินผลและการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา (Accountability & Improvement) อย่าง

ต่อเนื่องในลักษณะวงจร ส่งผลให้การบริหารประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความเป็นระบบ ยืดหยุ่น และสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามกรอบมาตรฐานที่กำหนด อย่างไรก็ตาม การพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริงจำเป็นต้องเสริมด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์เป็น “P-D-C-A Plus Model” ซึ่งเป็นแนวทางเชิงบูรณาการที่เชื่อมโยงการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนาเข้ากับการมีส่วนร่วมและระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบ โมเดลดังกล่าวช่วยให้การบริหารประกันคุณภาพภายในมีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบท และสามารถนำไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในเชิงบูรณาการและกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการนำ “P-D-C-A Plus Model” ไปใช้เป็นกรอบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเน้นการบูรณาการการมีส่วนร่วมและการใช้ข้อมูล ควบคู่กับวงจร PDCA เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งมีทิศทางการพัฒนาที่เป็นระบบและสอดคล้องกัน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกลางเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีระบบฐานข้อมูลกลางด้านคุณภาพการศึกษาที่เชื่อมโยงข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูล SAR และข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลในการวางแผน ติดตาม และปรับปรุงพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร และครูด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและครูในด้านการบริหารประกันคุณภาพภายใน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ

ติดตาม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนวิชาชีพ (PLC) อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการใช้ PDCA การจัดทำ SAR และการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. นำโมเดล P-D-C-A Plus ไปใช้เป็นกรอบการบริหารงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถนำโมเดล P-D-C-A Plus ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน โดยบูรณาการการวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act) ควบคู่กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Participation) และการใช้ข้อมูลสารสนเทศ (Data-driven) เพื่อให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลและการจัดทำ SAR อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารและครูสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ในรูปแบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบตลอดปีการศึกษา และนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ที่สะท้อนสภาพจริงของสถานศึกษา พร้อมทั้งใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในรอบปีถัดไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร หรือการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อให้ได้องค์ความรู้เชิงลึกมากขึ้น

2. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบและยืนยันผลการวิจัยในบริบทที่แตกต่างกัน ควรศึกษาเชิงพัฒนา เพื่อสร้างรูปแบบหรือโมเดลการบริหารการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อยืนยันว่าการดำเนินงานด้านคุณภาพส่งผลต่อผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กฤตพร แก้วตา. (2565). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนคำเที่ยงอนุสรณ์. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ธงชัย สันติวงษ์. (2560). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญทัน ดอกไธสง. (2564). *การบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพและมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2561). *การบริหารการศึกษา: แนวคิดและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- มัธยนิดา คอนดง. (2564). *การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รัตน์ บัสนันท์. (2556). *การวิจัยและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีอำน. (2559). *การประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน อัสวภูมิ. (2561). *การบริหารคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรารัตน์ สิทธิ. (2566). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนลุ่มน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุวิมล ทิรภานนท์. (2555). *สถิติสำหรับการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. (2566). *รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2566*. สตูล: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สพฐ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *ทิศทางการจัดการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2563). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2564). *แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สมศ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2562). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: MIT Press.

Rahminawati, N., & Supriyadi, T. (2023). Implementing an internal quality assurance system to enhance elementary school education quality. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 22(4): 414–433.

